

Szanowny Pan
Andrzej Seweryn
Wójt Gminy Chełm Śląski
ul. Konarskiego 2
43-403 Chełm Śląski

dotyczy: spotkania z mieszkańcami gminy w związku z oddziaływaniem ruchu zakładu górniczego

W odpowiedzi na pismo GG-IV.033.21.1.2024 z dnia 03.06.2024r (data wpływu 07.06.2024r) w sprawie zorganizowania spotkania z mieszkańcami gminy Chełm Śląski w związku z niepokojem społecznym wywołanym zaistniałą w ostatnim czasie wzmożoną aktywnością sejsmiczną prowadzonej przez KWK Piast-Ziemowit eksploatacji górniczej pragniemy zauważyć, że otwarte spotkanie z mieszkańcami gminy może niepotrzebnie nasilić ten niepokój społeczny, gdyż uczestniczyć w nim mogą nie tylko sami poszkodowani, ale również osoby nie mieszkające na terenie gminy, niejednokrotnie należące do organizacji społecznych, które będą celowo powodować niepotrzebne zamieszanie i wzbudzać agresję. Doświadczenie wyniesione z podobnych spotkań zorganizowanych w latach ubiegłych wskazuje, iż na takich zebraniach nie ma miejsca na merytoryczną dyskusję oraz rzetelne przedstawienie informacji, w związku z czym wniosek mieszkańców zmuszeni jesteśmy potraktować odmownie. Niezależnie od powyższego poniżej przedstawiamy informacje na zadany temat.

1. Polska Grupa Górnicza S.A. Oddział KWK Piast-Ziemowit prowadzi działalność górniczą zgodnie z koncesją oraz zatwierdzonym przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach Planem Ruchu na lata 2024-2026. Prognozowane oddziaływanie tej eksploatacji ujęto na mapie sytuacyjno-wysokościowej w skali 1:10000 stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego pisma, na której dodatkowo zaznaczono czasookresy eksploatacji wynikające z aktualnego harmonogramu biegu ścian wydobywczych.
2. Obecnie w granicach administracyjnych gminy Chełm Śląski czynny jest jeden front eksploatacji w systemie ścianowym z zawalem stropu - ściana 744 w pokładzie 209 w Ruchu Piast o średniej miąższości 3,2m na głębokości około 750m w rejonie Kopciowic. Prócz tego ujawniają się wpływy z tytułu dokonanej eksploatacji górniczej: w Ruchu Piast ścianą 382 w pokładzie 209 w rejonie torów linii PKP nr 138 oraz w Ruchu Ziemowit ścianą 925 w pokładzie 209 w rejonie ulicy Wiosennej.
3. W najbliższych latach kopalnia zamierza kontynuować eksploatację górniczą w trzech rejonach:
 - w Ruchu Piast ścianami 743 i 745 w pokładzie 209 w rejonie Kopciowic,
 - w Ruchu Piast ścianą 800 w pokładzie 207 w rejonie ulicy Osada,
 - w Ruchu Ziemowit ścianami 926, 927, 928 w pokładzie 209 w rejonie ul. Imielińskiej.
4. Prowadzona eksploatacja górnicza oddziałuje na powierzchnię i obiekty z nią związane w sposób trwały, okresowy i chwilowy. Do wpływów trwałych należy zaliczyć obniżenia oraz docelową zmianę

nachyleń terenu. Wpływy okresowe będą się objawiać w postaci czasowych zmian nachyleń oraz w postaci odkształceń poziomych, które w warunkach KWK Piast-Ziemowit zwykle oddziałują przez okres około 1-2 lat od momentu zakończenia eksploatacji, po czym następuje relaksacja wzbudzonych wcześniej naprężeń. Okresowość występowania poszczególnych wskaźników deformacji wynika przede wszystkim z przesuwającego się frontu eksploatacji oraz z faktu nakładania się wpływów od kolejno wybieranych ścian wydobywczych. Oddziaływanie chwilowe związane jest z występowaniem wstrząsów górniczych.

5. Wstrząsy górnicze odczuwane w ostatnim okresie przez mieszkańców gminy Chełm Śląski związane są z eksploatacją górniczą ścianą 744 w rejonie Kopciowic. Dla mieszkańców gminy Chełm Śląski występowanie wstrząsów i odczuwanie drgań gruntu nie jest zjawiskiem nowym. W ostatnim okresie mieliśmy jednak do czynienia z wzmożoną aktywnością sejsmiczną w tym obszarze, co mogło wzbudzać względny niepokój. Eksploatacji pokładów węgla zawsze towarzyszą wstrząsy górotworu (aktywność sejsmiczna) indukowane załamywaniem się grubych, zwięzłych warstw skalnych w wyniku wybierania pokładów węgla na znacznej – kilkusetmetrowej głębokości pod powierzchnią terenu. Decydujący wpływ na obserwowaną okresowo sejsmiczność w danej kopalni mają pojedyncze, niewielkie w stosunku do całego obszaru kopalni, rejony eksploatacyjne, zlokalizowane w szczególnie złożonych warunkach związanych z zaleganiem pokładu (warunki geologiczne) i granicami wcześniej wyeksploatowanych pokładów sąsiednich (warunki górnicze). Właśnie taka sytuacja była w okresie ostatnich miesięcy powodem wzmożonej aktywności sejsmicznej w Kopciowicach.

6. Lokalizacja i usytuowanie frontów eksploatacyjnych kopalni, szczególnie tych w złożonych warunkach geologiczno-górniczych, nie jest przypadkowa. Projekty eksploatacji są opracowywane z wykorzystaniem analiz dotyczących możliwości maksymalnego ograniczenia zagrożenia sejsmicznego i tąpnięciami, w których wykorzystywane są również wieloletnie doświadczenia związane z eksploatacją w podobnych warunkach.

7. Zaznaczona na załączniku nr 1 prognoza oddziaływania dynamicznego sporządzona na okoliczność opracowania planu ruchu zakładu możliwość wystąpienia na terenie gminy Chełm Śląski drgań gruntu o amplitudzie przyspieszenia maksymalnie do 600mm/s^2 . Od 2007 roku w obszarze działalności kopalni Piast-Ziemowit funkcjonuje systematycznie rozbudowywana, powierzchniowa sieć sejsmometryczna, która obecnie składa się z 29 stanowisk pomiarowych, z czego 5 zlokalizowanych jest na terenie gminy Chełm Śląski. Na żadnym z tych stanowisk sejsmometrycznych nie doszło w tym roku do przekroczenia prognozowanych wartości przyspieszenia.

8. Działalność górnicza KWK Piast-Ziemowit prowadzona jest zgodnie z pozytywnie zaopiniowanym przez Komisję ds. Zagrożeń Naturalnych przy WUG w Katowicach „Kompleksowym projektem eksploatacji pokładów zagrożonych tąpnięciami na lata 2024-2026”. Realizowany projekt eksploatacji uwzględnia szereg uwarunkowań minimalizujących aktywność sejsmiczną, tj:

- eksploatacja wąskimi frontami ścian – dla zmniejszenia obszaru jednoczesnej deformacji zalegających powyżej warstw górotworu,
- zachowanie odległości koordynacyjnych pomiędzy czynnymi frontami eksploatacyjnymi, wykluczającymi możliwość ich wzajemnego oddziaływania na siebie,

– fronty eksploatacji skośnie usytuowane do wytworzonych w pokładach wyżej zalegających krawędzi eksploatacji – dla ograniczenia energii wstrząsów związanych z załamywaniem zwięzłych warstw skalnych.

– zastosowanie strzelań torpedujących przeciwdziałających kumulacji energii w górotworze.

9. Problem oddziaływania wstrząsów górniczych na powierzchnię terenu i prawidłowej oceny skutków tego oddziaływania, jak również cała sfera zabezpieczania infrastruktury powierzchni terenu i usuwania powstałych szkód jest postrzegany w działalności Polskiej Grupy Górniczej S.A. jako istotny i ważny, gdyż w obszarach eksploatacji górniczej jej kopalń znajdują się rejonny zabudowane, narażone na oddziaływanie wstrząsów. W Polskiej Grupie Górniczej S.A. zgodnie z zaleceniem Komisji ds. Ochrony Powierzchni przy WUG w Katowicach do oceny oddziaływania wstrząsów na powierzchnię terenu stosowana jest górnicza skala intensywności sejsmicznej GSIS-2017 (Instrukcja nr 23 Głównego Instytutu Górnictwa z 2018r). Skala ta pozwala zarówno oceniać wpływ prowadzonej eksploatacji jak również korygować założenia projektowe w zależności od prognozowanych i rejestrowanych maksymalnych parametrów drgań gruntu dla poszczególnych rejonów eksploatacyjnych. Ocenę wielkości drgań gruntu na powierzchni terenu w wyniku wstrząsów górniczych dokonuje się na podstawie analizy rejestrowanych parametrów drgań na powierzchniowych stanowiskach sejsmometrycznych.

10. Odnosząc się do kwestii wstrząsów górniczych odczuwalnych w ostatnim czasie przez mieszkańców gminy Chełm Śląski w załączeniu (załącznik nr 2) przedstawiamy zestawienie parametrów drgań gruntu z ostatnich 3-ch miesięcy dla SP nr 1 przy ul. Karłowicza. Parametry tych drgań mieszczą się w wartościach prognozowanych.

11. Naprawianie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego odbywa się w oparciu o przepisy ujęte w Dziale VIII ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 roku poz. 633). W celu usprawnienia systemu przyjmowania zgłoszeń skutków wstrząsów górniczych na każdej kopalni Polskiej Grupy Górniczej S.A., przez całą dobę, czynna jest infolinia zapewniająca możliwość ich dokonywania. W KWK Piast-Ziemowit Ruch Piast jest to nr telefonu 32 729 1111. Wszystkie zgłoszenia są rejestrowane i odpowiednio kwalifikowane do ewentualnego dalszego postępowania. Więcej informacji można znaleźć na stronie www.pgg.pl w zakładce Pozostała działalność / Likwidacja szkód górniczych, na której udostępniony jest geoportal wstrząsów górniczych (<https://korporacja.pgg.pl/likwidacja-szkod-gorniczych/mapa/index.html>), gdzie prezentowane są na podkładach mapowych:

- granice administracyjne miast, gmin, powiatów,
- granice działek ewidencyjnych,
- granice złóż węgla kamiennego,
- aktualne granice terenów górniczych PGG S.A.,
- rozmieszczenie kopalnianych stanowisk pomiarowych parametrów drgań gruntu,
- rozmieszczenie stanowisk pomiarowych stanowiących Górnośląską Regionalną Sieć Sejsmologiczną,
- lokalizacja ognisk (epicentrow) wstrząsów o energiach powyżej 10^5 J, jakie wystąpiły w wyniku działalności kopalń PGG S.A. w okresie ostatnich 30 dni kalendarzowych,

- podstawowe dane o wstrząsie (widoczne po wskazaniu kursorem symbolu epicentrum wstrząsu): nazwa kopalni, data i godzina rejestracji wstrząsu, wstępnie oszacowana energia wstrząsu, oraz raport nt. wstrząsu, zawierający dodatkowo współrzędne epicentrum (w państwowym układzie współrzędnych) oraz zarejestrowane na stanowiskach pomiarowych parametry drgań pozwalające zaklasyfikować dany wstrząs do określonego stopnia intensywności sejsmicznej w górniczej skali intensywności sejsmicznej GSIS-2017,
- zestawienie wstrząsów (o energiach powyżej 10^6 J) parametrów drgań zarejestrowanych na danym stanowisku pomiarowym, w okresie ostatnich 12 miesięcy (rozwijane po wskazaniu kursorem symbolu wybranego stanowiska).

12. Na wspomnianej wyżej stronie www.pgg.pl w zakładce Pozostała działalność / Likwidacja szkód górniczych można również znaleźć niezbędne informacje, podstawy prawne oraz wzory wniosków związanych z postępowaniem zarówno o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego, jak również o zapobieganie tej szkodzie.

13. Zasady odpowiedzialności przedsiębiorcy z tytułu szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego określają przepisy Kodeksu cywilnego oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, natomiast procedurę postępowania przy rozpatrywaniu roszczeń z tytułu szkód regulują przepisy wewnętrzne PGG S.A., tj. Instrukcja w sprawie trybu i zasad postępowania przy usuwaniu i zapobieganiu szkodom wyrządzonym ruchem zakładu górniczego. Postępowanie ugodowe o naprawienie szkody wszczyna się na pisemny wniosek poszkodowanego przesyłany pocztą, zgłaszany telefonicznie po wstrząsie górniczym lub składany osobiście w siedzibie kopalni. Każdy taki wniosek rozpatrywany jest indywidualnie przez właściwe służby kopalni. Przy ocenie związku przyczynowego zaistniałej szkody z ruchem zakładu górniczego uwzględnia się wiele czynników, takich jak: wielkość oddziaływania deformacji ciągłych, parametry drgań gruntu generowanych przez wstrząsy pochodzenia górniczego, okres oddziaływania deformacji ciągłych, daty (okresy) wystąpienia wstrząsów górniczych, datę poprzedniej naprawy szkód, także inne czynniki (poza górnicze) mogące spowodować powstanie szkód w obiektach budowlanych. Nie bez znaczenia dla uznania odpowiedzialności przedsiębiorcy jest też sam moment zgłoszenia szkody związanej z działalnością górniczą, zważywszy na określony w prawie geologicznym i górniczym 5-letni termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego.

Szczegółowych informacji na temat konkretnych postępowania o szkody górnicze udzielają poszkodowanym na bieżąco pracownicy zatrudnieni w Zespole Obsługi i Nadzoru Szkód Górniczych w siedzibie kopalni.

Polska Grupa Górnicza S.A.
Oddział KWK Piast-Ziemowit
 Pełnomocnik Zarządu
 Dyrektor Kopalni
 Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego

Krzysztof Krasucki

Załączniki:

1. Mapa syt-wys powierzchni z oddziaływaniem kopalni w granicach gminy Chełm Śląski
2. Zestawienie najsilniejszych wstrząsów z parametrami w SP nr 1 w Kopciowicach.

Wykaz wstrząsów o energiach $E > 1E6$ J zarejestrowanych przez Stację Geofizyki Górniczej KWK Piast-Ziemowit Ruch Piast od dnia 01.03.2024r. do dnia 12.06.2024r.

Data	Godz	Min	Energia	Współ X	Współ Y	Ściana	Odległość obiektu od epicentrum wstrząsu [km]	Przyspieszenie w SP nr 1 ul. Karłowicza 21 [mm/s ²]
2024-03-14	1	40	9,E+06	-35,457	23,694	744	0,12	294,27
2024-03-21	5	17	3,E+06	-35,392	23,754	744	0,06	195,90
2024-03-22	22	33	2,E+06	-35,404	23,750	744	0,06	170,49
2024-03-29	4	18	4,E+06	-35,472	23,113	Uskok	0,70	210,12
2024-04-04	6	22	1,E+07	-35,392	23,691	744	0,12	301,70
2024-04-05	3	13	1,E+06	-35,562	23,156	Uskok	0,67	127,07
2024-04-11	18	56	6,E+06	-35,384	23,709	744	0,10	258,67
2024-04-18	0	58	5,E+06	-35,395	23,683	744	0,12	249,35
2024-04-18	8	50	2,E+07	-35,465	23,617	744	0,20	299,67
2024-04-23	0	23	2,E+06	-35,486	23,704	744	0,13	184,52
2024-04-23	20	38	3,E+06	-35,44	23,754	744	0,06	197,89
2024-04-24	8	21	4,E+06	-35,484	23,709	744	0,12	232,60
2024-04-25	4	22	1,E+07	-35,487	23,664	744	0,16	301,16
2024-04-26	5	23	2,E+06	-35,44	23,782	744	0,04	162,67
2024-04-26	17	15	3,E+06	-35,45	23,699	744	0,11	210,88
2024-04-28	7	31	5,E+06	-35,497	23,720	744	0,12	249,11
2024-04-28	8	35	4,E+06	-35,439	23,794	744	0,03	200,33
2024-04-29	17	22	5,E+06	-35,562	23,179	Uskok	0,65	229,74
2024-04-30	21	59	7,E+06	-35,53	23,689	744	0,17	280,01
2024-05-03	6	18	2,E+06	-35,459	23,758	744	0,07	174,32
2024-05-07	10	10	6,E+06	-35,462	23,876	744	0,09	255,30
2024-05-07	14	0	6,E+06	-35,48	23,673	744	0,15	266,46
2024-05-08	22	33	6,E+06	-35,457	23,750	744	0,07	250,77
2024-05-09	10	8	2,E+06	-35,669	23,732	744	0,27	188,92
2024-05-09	10	30	2,E+06	-35,535	23,614	744	0,23	189,12
2024-05-09	17	2	1,E+06	-35,486	23,797	744	0,08	133,28
2024-05-11	12	21	5,E+06	-35,43	23,768	744	0,04	223,37
2024-05-13	23	12	2,E+06	-35,506	23,814	744	0,10	180,37
2024-05-14	15	55	3,E+06	-35,452	23,780	744	0,05	193,39
2024-05-17	19	55	1,E+06	-35,473	23,781	744	0,07	131,57
2024-05-24	9	4	2,E+06	-35,585	23,637	744	0,24	189,13
2024-05-29	15	48	2,E+06	-35,483	23,712	744	0,12	183,59
2024-06-08	0	16	5,E+06	-35,562	23,121	Uskok	0,70	224,44

Kierownik Działu Mierniczego
 GŁÓWNY INŻYNIER
 Mierniczo-Geologiczny
 TMG
 BENEDYKT ZASADA